

Mezinárodní spolupráce ve vzdělávání v sociální práci



Tatiana Matulayová (Univerzita Karlova)

Annamaria Campanini, PhD. je prezidentkou Mezinárodní asociace škol sociální práce (IASSW). Je sociální pracovnice, socioložka a rodinná terapeutka. Svou akademickou kariéru zahájila v roce 1975 a od této doby se rozvíjel její zájem a účast na italském, evropském a mezinárodním vzdělávání v sociální práci. V roce 1998 získala doktorát v oboru sociologie, teorie a metodologie sociální práce na univerzitě v Terstu.

V roce 2009 jí Loyola University of Chicago udělila čestný doktorát za její významnou angažovanost v oblasti mezinárodního vzdělávání v sociální práci. V roce 2003 byla zvolena členkou výkonného výboru EASSW a v letech 2007–2011 zastávala funkci jeho prezidentky.

Kromě svých vedoucích funkcí v oblasti vzdělávání v sociální práci se věnovala výuce po celé Evropě i ve světě. Působila jako mezinárodní examinátorka v několika zemích, včetně hodnotitelky studijních programů pro Agenturu pro hodnocení a akreditaci vysokoškolského vzdělávání (A3ES) v Portugalsku a jako expertka pro evropské projekty ESCO (mnohojazyčný systém pro klasifikaci dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání v EU).

Dr. Campanini je autorkou řady publikací v několika jazycích, včetně angličtiny, francouzštiny, španělštiny a portugalštiny. Kromě toho působí jako členka redakčních rad mnoha mezinárodních časopisů o sociální práci.

Jste významnou osobností nejen evropské, ale i mezinárodní sociální práce. Po celý svůj profesní život rozvíjíte italskou sociální práci a usilujete o rozvoj mezinárodní spolupráce. Jaký přínos má pro vás osobně mezinárodní spolupráce?

Myslím, že mám prospěch ze dvou různých hledisek: zaprvé z možnosti rozšířit si kulturní obzory ve vztahu k odlišnostem sociální práce ve světě a zadruhé v osobní rovině, protože jsem měla možnost navštívit mnoho zemí a ocenit rozmanitost kultur, které jsou mi tak vzdálené.

Vidíte posuny v internacionalizaci sociální práce v Itálii? Jaké faktory ji podle Vás ovlivňují?

Italská sociální práce byla velmi zaměřena na místní problémy a jejich řešení. Mohu říci, že jsem díky svým zkušenostem pomohla trochu otevřít pohled sociálním pracovníkům v mé krajině: Představila jsem světový den sociální práce, globální definici sociální práce, globální etické principy. Na univerzitě Milano Bicocca byl otevřen kurz na magisterské úrovni na téma „mezinárodní sociální práce“ a pomalu si myslím, že i další univerzity v Itálii pochopí, že je důležité nabídnout studentům tento pohled na svět.



Co si myslíte o vzniku evropských tematických sítí nebo nadnárodních partnerství?

Myslím, že mohou být pro vzdělávání a praxi v sociální práci opravdu přínosem. Byla jsem iniciátorem a koordinátorem Evropské tematické sítě, která byla iniciativou, kterou v letech 2002–2008 podnikla Univerzita v Parmě jako důsledek mého dlouholetého zapojení do výměnných a intenzivních programů v rámci iniciativy Erasmus/Socrates. Cítila jsem potřebu mít širší znalosti o rozdílech a podobnostech sociální práce v Evropě. Prostřednictvím této tematické sítě, do které se zapojilo více než 100 partnerů v celé Evropě, jsme vydali několik srovnávacích knih, vytvořili jsme silnou síť spolupráce, zorganizovali letní školy a virtuální třídu, která funguje dodnes (<https://vircamp.net/>). Když tematická síť ukončila svou činnost, vznikl mezinárodní magisterský program o rodině a sociální práci, který se první rok konal v Parmě, následně v Lisabonu a nyní je koordinován jako projekt Erasmus Mundus Univerzitou ve Stavangeru.

V současné době jste prezidentkou IASSW. Jaká byla Vaše osobní motivace ucházet se o tuto náročnou funkci? Jaké cíle jste si stanovila na začátku svého mandátu?

Jedním z mých osobních závazků bylo zapojit více škol ze zemí, pro které není angličtina prvním nebo druhým jazykem (např. francouzština, španělština, portugalská), a pokusit se mít jejich zástupce v naší správní radě, ale také zapojit země, které nejsou na mezinárodní scéně tolik zastoupeny, abychom měli lepší přehled o vzdělávání v sociální práci ve světě a vytvořili skutečně mezinárodní společenství.



Můžete prosím na příkladu ilustrovat, jak IASSW ve své práci reaguje na globální problémy?

Jako IASSW jsme v souvislosti s COVID-19 vytvořili na našich webových stránkách tři různé rubriky: v jedné jsme shromažďovali zkušenosti z terénu, ve druhé jsme sdíleli důležité informace o COVID-19 a o různých iniciativách, které školy podnikly (např. webináře), a ve třetí jsme sdíleli zkušenosti se vzděláváním.

Náš výbor pro katastrofy zpracoval zprávu o reakcích na COVID-19 ve 26 různých zemích <https://www.iassw-aiets.org/covid-19/5369-covid-19-and-social-work-a-collection-of-country-reports/> a také výbor pro výzkum zveřejnil seznam článků a dokumentů týkajících se tohoto tématu https://www.iassw-aiets.org/wp-content/uploads/2021/01/Literature-review.Covid-19.IASSW_Research-Committee.pdf.

Vydali jsme také dva svazky (24/25) našeho časopisu Sociální dialog věnované dopadům covidu na ženy a na vzdělávání v sociální práci (<https://socialdialogue.online>).

V souvislosti s válkou na Ukrajině došlo k aktivizaci našich evropských kolegů, aby ve spolupráci s EASSW organizovali pravidelná setkání a iniciativy zaměřené na budování kapacit (např. o traumatech, o znásilnění) s učiteli a sociálními pracovníky.

Vážíme si Vašeho příspěvku na konferenci, kterou naše katedra spolupřádala u příležitosti svého 30. výročí v dubnu 2022. Tématem konference byly perspektivy sociální práce. Jak vy osobně vnímáte poslání a role profese sociální práce? Které trendy v sociální práci považujete za nosné?

Myslím, že je důležité zůstat ve spojení s našimi mezinárodními dokumenty: globální definicí sociální práce, etickými principy, globálním standardem pro vzdělávání v sociální práci. Všechny tři dokumenty jasně udávají směřování sociální práce: podporovat sociální spravedlnost, lidská práva, respektovat sebeurčení lidí, zplnomocnění. Podle mého názoru je nutné zabývat se všemi třemi úrovněmi mikro/mezzo/makro profese, aniž bychom vytvářeli dichotomii, ale využívali systémový přístup, který může umožnit pracovat s globální vizí a také rozvíjet „glokální“ přístup: pracovat v lokálním prostředí s ohledem na globální kontext a na to, jak to může ovlivnit pracovní kontext.

Pokud mám správné informace, je v současné době členem IASSW pouze jedna univerzita v České republice. Na druhou stranu strategické dokumenty v oblasti terciárního vzdělávání v naší zemi zdůrazňují význam podpory internacionalizace. Proto se domnívám, že členství v IASSW může mimo jiné přispět ke zviditelnění české sociální práce ve světě. Jak to vidíte Vy? Je toto očekávání reálné? Víím, že mezi členy IASSW jsou země, kde se terciární vzdělávání sociálních pracovníků teprve institucionalizuje. Co podle Vašich zkušeností motivuje tyto a další školy sociální práce k členství?

Myslím, že možnost angažovat se v IASSW může být pro české školy sociální práce velkým přínosem. Mohou rozvíjet sítě, vést dialog a vyměňovat si informace a zkušenosti s různými zeměmi, poznat specifika teorie a praxe sociální práce ve světě, ale také být známy ostatním univerzitám. Velmi důležitý je také pocit a „důkaz“, že jsou součástí mezinárodního společenství. Navíc to může členy posílit v diskusi s institucemi a politiky dané země. Členství v asociaci přináší řadu výhod: možnost hlasovat ve volbách do správní rady, ale také mít svého zástupce ve správní radě, pokud je



členy více než pět škol; možnost účastnit se činnosti různých výborů, slevu na mezinárodních konferencích pro všechny účastníky z členských škol, možnost získat peníze na výzkumný projekt vybraný pro jeho význam pro vzdělávání v sociální práci a mnoho dalších.

Pevně doufám, že se nám v budoucnu podaří mít více, ne-li všechny české školy členy IASSW... a nezapomeňte, že pokud zaplatíte hromadně, získáte 25% slevu!

Děkuji vám za Váš čas, osobní podporu školám sociální práce v České republice a skvělou práci v oblasti internacionalizace sociální práci.

Tatiana Matulayová

Department of Social Work, Faculty of Arts
(Katedra sociální práce, Filozofická fakulta)
Charles University (Univerzita Karlova)
nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1
tatiana.matulayova@ff.cuni.cz